

УДК: 651.41

DOI: 10.31891/2307-5740-2019-276-6-145-150

ПІХНЯК Т. А.

Хмельницький торговельно-економічний коледж
Київського національного торговельно-економічного університету

ГАРМОНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ В КОНТЕКСТІ ПЕРЕХОДУ ДО МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ

У статті проведено порівняння національних та міжнародних стандартів обліку і звітності стосовно власного капіталу підприємств. Розглянуто складові власного капіталу як у вітчизняній, так і у міжнародній практиці. Встановлено, що у вітчизняній практиці користуються складовими, визначеними Національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку. Досліджено особливості обліку власного капіталу та його відображення у звітності в контексті національних та міжнародних стандартів. Намічено шляхи гармонізації вітчизняного обліку власного капіталу.

Ключові слова: капітал, власний капітал, елементи власного капіталу, національні стандарти обліку, міжнародні стандарти фінансової звітності.

PIKHNIAK T.

Khmelnitskyi College of Commerce and Economics of Kyiv National University of Trade and Economics

HARMONIZATION OF OWN CAPITAL ACCOUNTING IN THE CONTEXT OF THE TRANSITION TO INTERNATIONAL STANDARDS

The main objective of the article is to compare national and international standards for accounting and reporting of equity, to analyze the differences identified and to identify the areas of harmonization of domestic accounting. Equity plays a leading role in the creation and development of an enterprise. It is an important and important component of the entire capital of the enterprise, influences the financial condition and the level of financial independence. In order to make sound and informed management decisions, managers need complete and reliable information about the financial and financial status of their company. The main source for accumulating and organizing the necessary information is accounting and financial reporting. The issue of preparing financial statements for accounting for equity transactions in accordance with the requirements of International Financial Reporting Standards is quite relevant today. However, in domestic practice there is no mechanism to ensure the application of international financial reporting standards in the preparation of financial statements and accounting of own capital, which causes difficulties in the transition of Ukrainian enterprises to international financial reporting standards. The article discusses the components of equity in both domestic and international practice and compares the classification of equity in the Plan of Accounts by national standards and IFRS. There are no significant differences between the components of the financial statements, however, the order of their preparation and the content of the articles are different. This can be explained by the fact that the concept of equity in foreign practice is mainly considered for joint stock companies. Therefore, international standards contain detailed requirements for accounting for the issue of shares, transactions with treasury shares, options for shares, etc. Ukraine has embarked on the development of national Accounting Standards (Standards) (NPs) that are based on IFRS core concepts. Already today, the Ministry of Finance is gradually making changes to the National Standards, bringing them closer to international standards and reducing the gap between the national accounting system and the common European one. It is advisable to develop a separate standard on capital accounting that will help harmonize capital accounting for countries aiming at enhancing integration into the international economic space.

Keywords: equity, equity capital, elements of equity, national accounting standards, international financial reporting standards.

Постановка проблеми. Власний капітал відіграє ведучу роль у створенні та розвитку підприємства. Він є важливою і вагомою складовою всього капіталу підприємства, впливає на фінансовий стан та рівень фінансової незалежності. Для прийняття обґрунтованих та виважених управлінських рішень, керівникам потрібна повна та достовірна інформація про фінансово-майновий стан їх підприємства. Основним джерелом, де акумулюється та систематизується необхідна інформація, є бухгалтерський облік та фінансова звітність. Тому на сьогодні для підприємств виняткове значення мають удосконалення методики обліку власного капіталу та відображення цієї інформації у фінансовій звітності [1].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання обліку формування та використання власного капіталу розглядалися в працях таких провідних вітчизняних вчених, як Ф. Ф. Бутинець, С. Ф. Голов, Г. П. Голубнич, Н. О. Гура, Г. Г. Кірейцев, Л. Л. Куц, Т. Г. Мельник, М. С. Пушкар, В. Ф. Палій, В. В. Сопко, В. Г. Швець та ін. І хоча проблемам обліку власного капіталу присвячено багато праць, нині все ж таки існує проблема удосконалення методології бухгалтерського обліку та звітності власного капіталу з урахуванням сучасних вимог вітчизняного обліку та міжнародного досвіду. Актуальність, практична значущість та недостатня узгодженість вітчизняного та зарубіжного досвіду вказаного питання зумовили вибір теми статті, визначили її мету та завдання.

Постановка завдання. Основним завданням статті є порівняння національних та міжнародних стандартів щодо обліку та звітності власного капіталу, аналіз виявлених розбіжностей та визначення напрямів гармонізації вітчизняного обліку.

Виклад основного матеріалу. Власний капітал є основою та фундаментом сталого розвитку будь-якого підприємства. Створення і нормальне функціонування підприємств будь-якої форми власності

неможливе без формування достатнього його обсягу. Розмір власного капіталу виступає визначним індикатором для інвесторів під час вибору підприємства, щоб здійснювати свої капіталовкладення. Власний капітал показує частину майна підприємства, яка фінансується за рахунок коштів власників і власних засобів підприємства. За своєю суттю він є не тільки основою для створення підприємства, а й стабільністю і продовженням його господарської діяльності [2, с. 309].

Формування власного капіталу та фінансово-господарські операції, що впливають на його розмір, становлять не тільки сутність фінансово-господарської діяльності суб'єкта господарювання, а й його конкурентоспроможність та подальший розвиток. Таким чином, власний капітал відіграє значну роль як на початковому етапі розвитку підприємства, так і в процесі розширення його діяльності. Уся інформація щодо стану та змін у складі власного капіталу підприємств відображається у Звіті про власний капітал, що складається за формою, затвердженою НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [3].

Питання про складання фінансової звітності для відображення операцій з власним капіталом відповідно до вимог міжнародних стандартів фінансової звітності на сьогодні є досить актуальними. Проте, у вітчизняній практиці відсутній механізм забезпечення застосування міжнародних стандартів фінансової звітності при складанні звітності та веденні обліку власного капіталу, що викликає труднощі при переході українських підприємств до міжнародних стандартів фінансової звітності.

Міжнародні стандарти детально не регламентують питання обліку власного капіталу в силу специфічності національних законодавств, що визначають вимоги до формування власного капіталу для різноманітних форм організації бізнесу і, відповідно, відмінностей національних правил його обліку. Відображення інформації про власний капітал у фінансовій звітності в Україні майже не відрізняється від міжнародних стандартів бухгалтерського обліку. Основною відмінністю є те, що за міжнародними стандартами бухгалтерського обліку є обов'язковим лише розкриття інформації про випущений капітал та резерви, а статті власного капіталу є згрупованими і носять рекомендований характер [3]. Під час розгляду потреби в додаткових статтях необхідно виходити з вимоги доречності подання такої інформації для її розуміння, з огляду на мету складання кожного фінансового звіту. Перевагою сформованого підходу є забезпечення можливості складання фінансових звітів з урахуванням специфіки суб'єктів господарювання, яка, зокрема, визначає склад та структуру елементів фінансових звітів.

Слід сказати, що відповідно до МСБО (Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку) 1 «Подання фінансової звітності» у звітності підприємства повинна бути розкрита наступна інформація, яка стосується власного капіталу [4]:

- загальний сукупний прибуток за період із зазначенням окремо загальних сум, що відносяться до власників материнського підприємства та до неконтрольованих часток;
- для кожного компонента власного капіталу впливи ретроспективного застосування або ретроспективного перерахунку, визнаного відповідно до МСБО 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки»;
- для кожного компоненту власного капіталу, зіставлення вартості на початок та на кінець періоду, окремо розкриваючи зміни в результаті: прибутку чи збитку; іншого сукупного прибутку; операцій з власниками, які діють згідно з їхніми повноваженнями власників, показуючи окремо внески власників та виплати власникам, а також зміни у частках власності у дочірніх підприємствах, які не спричинили втрату контролю.

Відповідно до МСБО 1 «Подання фінансової звітності», за винятком змін в результаті операцій з власниками (наприклад, внески в статутний капітал, виплата дивідендів та витрати, пов'язані з цими операціями з власниками), зміни в капіталі протягом періоду представляють загальну суму доходів і витрат (включаючи прибутки і збитки) від діяльності, яка не пов'язана з розрахунками з власниками [4].

На відміну від українського законодавства та МСФЗ американські облікові принципи (US GAAP) включають в себе окремий стандарт, присвячений питанням відображення капіталу в бухгалтерській звітності – стандарт ASC 505 «Розкриття інформації про структуру капіталу», згідно з яким підприємство повинно розкривати в рамках фінансової звітності в короткій формі права і привілеї власників різних типів цінних паперів, які випустило це підприємство.

В Україні, на нашу думку, слід застосувати практику Великобританії щодо розкриття інформації у фінансовій звітності про резервний капітал, що забезпечить прийняття більш ефективних управлінських рішень та особливостей формування резервів і розподілу податкових платежів у часі, що дозволить підприємствам протягом строку дії кредиту підтримувати показники прибутку на оптимальному для них рівні. Як показав проведений аналіз формування інформації у Звіті про прибутки та збитки у світовій практиці, у багатьох країнах у звіті наводиться інформація про нерозподілений прибуток та використання прибутку. Так, стандарти GAAP рекомендують, крім Звіту про фінансові результати та Балансу, складати Звіт про нерозподілений прибуток. Така інформація є необхідною для аналізу діяльності підприємства та, у першу чергу, цікавить інвесторів. Тому доцільним є її наведення у Звіті про фінансові результати в Україні. Також слід зауважити, що список резервів – елементів капіталу за МСФЗ ширший, ніж у Національних стандартах бухгалтерського обліку. Таким чином, «резервами» мають називати резерв переоцінки основних засобів (МСФЗ 16 «Основні засоби»), резерв переоцінки нематеріальних активів (МСФЗ 38 «Нематеріальні

активи»), резерв переоцінки фінансових активів (МСФЗ 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка») тощо [5]. Варто зазначити, що міжнародні стандарти не містять суворої вимоги про те, що у Звіті про фінансовий стан (баланс) обов'язково має бути наведена стаття «Нерозподілений прибуток» (параграф 54 МСБО 1 «Подання фінансових звітів»). Наприклад, неприбуткові організації можуть відносити сальдо нерозподіленого чистого фінансового результату в статтю «Приріст чистих активів». Підприємства малого бізнесу можуть відображати нерозподілений прибуток у складі статті пасиву, яку наводять у балансі під єдиною назвою «Капітал і резерви» або як «Власний капітал» [6].

Загалом можна зробити висновки, що проведення дослідження вимог МСФЗ і US GAAP дало можливість сформулювати основні рекомендації в частині розкриття інформації про власний капітал у бухгалтерській звітності. Також порівняльна характеристика міжнародних та національних стандартів та проведений аналіз вимог МСФЗ і US GAAP щодо обліку власного капіталу дав можливість сформулювати основні рекомендації в частині розкриття інформації про власний капітал у бухгалтерській звітності. Згідно з Національним П(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затвердженим Міністерством фінансів України 07.02.2013 р. № 73, власний капітал – це частина в активах підприємства, що залишається після вирахування його зобов'язань [3]. У міжнародних стандартах бухгалтерського обліку не використовується такий термін, як «власний капітал», еквівалентом до нього в зарубіжній практиці є поняття «чисті активи» (net assets). Рекомендації на рахунок оцінки та відображення у фінансовій звітності інформації щодо елементів капіталу за міжнародними стандартами відображено у табл. 1.

Таблиця 1

Тлумачення елементів капіталу за МСФЗ

Поняття, що тлумачиться	Стандарт	Назва стандарту
Визначення капіталу	Концептуальні основи (Framework)	Принципи підготовки фінансової звітності
Характеристика капіталу та його відмінність від зобов'язань	МСФЗ (IFRS) 7	Фінансові інструменти: розкриття інформації
	Інтерпретації МСФЗ (IFRIC) 2	Частки участі в кооперативах і подібних фінансових інструментах
Відображення в складі капіталу зміни вартості окремих видів активів, а також відстрочені податки, пов'язані з цим капіталом	МСБО (IAS) 12	Податки на прибуток
	МСБО (IAS) 16	Основні засоби
	МСБО (IAS) 38	Нематеріальні активи
	МСБО (IAS) 39	Фінансові інструменти: визнання та оцінка
Відображення в складі капіталу результатів змін облікової політики та виправлення помилок	МСФО (IAS) 8	Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки
Відображення в складі капіталу результатів змін курсової різниці	МСФЗ (IAS) 21	Вплив змін валютних курсів
Розкриття інформації щодо власного капіталу у фінансовій звітності підприємства	МСБО (IAS) 1	Подання фінансових звітів
	МСФЗ (IFRS) 7	Фінансові інструменти: розкриття інформації
	Інтерпретації МСФЗ (IFRIC) 2	Частки участі в кооперативах і подібних фінансових інструментах

Джерело: узагальнено автором за [5]

У процесі управління підприємством окреме місце займає походження власного капіталу. Світова практика використовує наступний поділ власного капіталу за джерелами утворення (рис. 1).

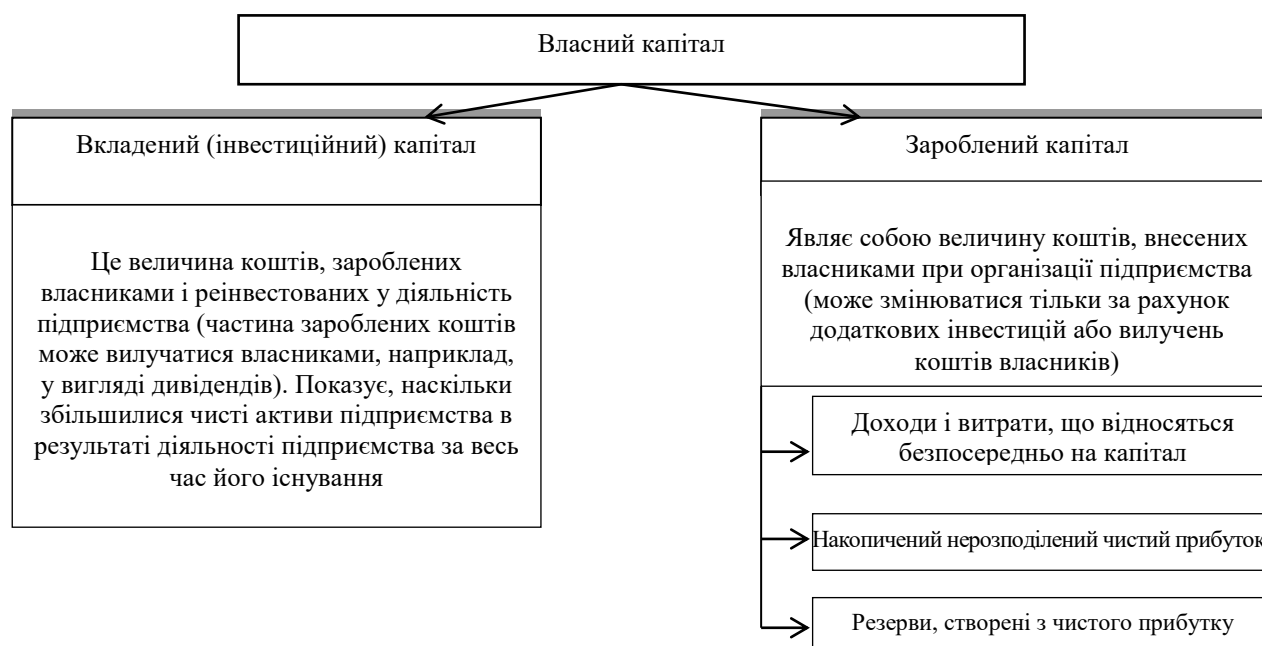

Рис. 1. Складові власного капіталу за міжнародними стандартами

Джерело: побудовано автором за [7]

Щодо реформування системи бухгалтерського обліку в Україні, то в 2013 році до НП(С)БО 1[3] були внесені зміни у структуру та назву форм фінансової звітності у відповідності до міжнародних стандартів бухгалтерського обліку.

У вітчизняній практиці власний капітал підприємства, залежно від джерела формування, також поділяється на дві групи (рис. 2).

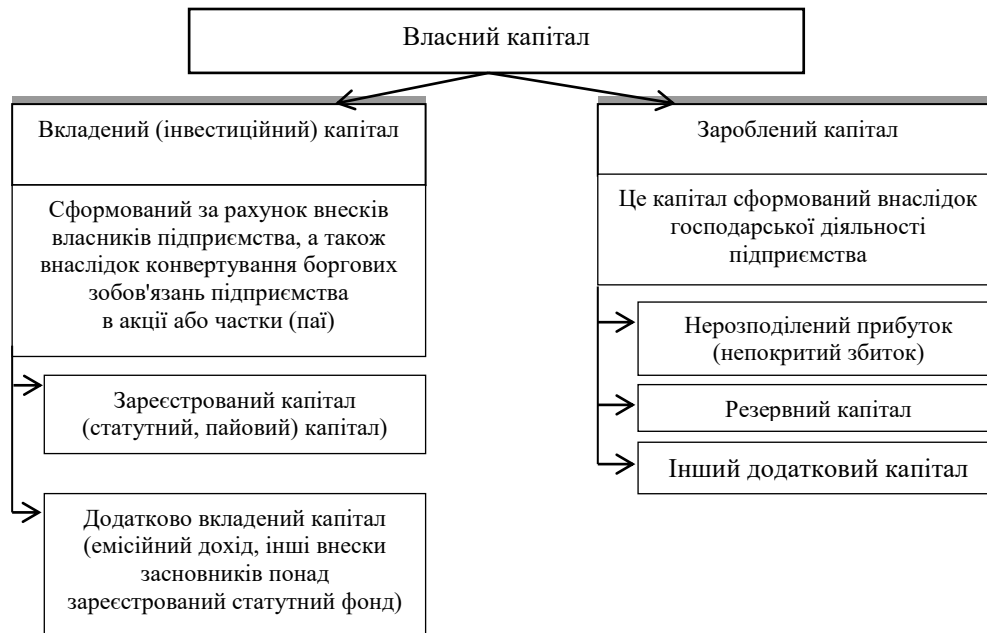

Рис. 2. Складові власного капіталу за національними стандартами

Джерело: побудовано автором за [3]

Введено такі статті балансу, як «зареєстрований капітал» і «капітал в дооцінках», введено поняття сукупного доходу і визначено його складові, які відображаються в розділі II Звіту про фінансові результати. Це дооцінка (уцінка) необоротних активів, дооцінка (уцінка) фінансових інструментів, накопичені курсові різниці, частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств, інший сукупний дохід [8].

Порівняння класифікації власного капіталу в Плані рахунків за вітчизняними стандартами та за МСФЗ наведені у таблиці 2.

Таблиця 2

Класифікація власного капіталу за МСФЗ та НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»

Код рах.	Назва рахунку за НП(С)БО	МСФЗ	Код рахунку	Назва рахунку за МСФЗ
40	Зареєстрований капітал	IAS1, 39	E.01	Статутний капітал
41	Капітал у дооцінках	IAS1, 39	E.05.01	Резерв переоцінки
421	Емісійний дохід	IAS1, 39	E.02.01	Емісійний дохід
422	Інший вкладний капітал	IAS1, 39	E.04.01	Додатковий оплачений капітал
423	Накопичені курсові різниці	IAS1, 32,39	E.09.01	Ефект курсових різниць
425	Інший додатковий капітал	IAS1, 39	E.04.01	Додатковий оплачений капітал
43	Резервний капітал	IAS1, 39	E.04	Додатковий оплачений капітал
44	Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)	IAS1, 39	E.07	Нерозподілений прибуток
441	Прибуток нерозподілений	IAS1, 39	E.07.01	Прибуток нерозподілений
442	Непокриті збитки	IAS1, 39	E.07.02	Непокриті збитки
443	Прибуток використаний у звітному періоді	IAS1, 39	E.07.03	Прибуток використаний
45	Вилучений капітал	IAS1, 32,39	E.03	Вилучений капітал
451	Вилучені акції	IAS1, 32,39	E.03.01	Вилучені акції
452	Вилучені вклади та паї	IAS1, 32,39	E.03.02	Вилучені вклади та паї
453	Інший вилучений капітал	IAS1, 32,39	E.09.01	Ефект курсових різниць
46	Неоплачений капітал	IAS1, 39	E.06	Неоплачений капітал
47	Забезпечення майбутніх витрат і платежів	IAS1, 39	L.03	Інші короткострокові зобов'язання і нараховані витрати
471	Забезпечення виплат відпусток	IAS1, 39	L.03.05	Резерв під невикористані відпустки та інші резерви
472	Додаткове пенсійне забезпечення	IAS1, 39	L.03.05	Резерв під невикористані відпустки та інші резерви
473	Забезпечення гарантійних зобов'язань	IAS1, 39	L.03.05	Резерв під невикористані відпустки та інші резерви
474	Забезпечення інших витрат і платежів	IAS1, 39	L.03.05	Резерв під невикористані відпустки та інші резерви
48	Цільове фінансування та цільові надходження	IAS1, 39	L.03	Інші короткострокові зобов'язання і нараховані витрати

Джерело: узагальнено автором за [5]

Класифікація власного капіталу за джерелами його утворення є досить важливою при визнанні його елементів та складанні фінансової звітності за МСФЗ та ПСБО (табл. 3).

Таблиця 3

Порівняння складу фінансової звітності за МСФЗ та ПСБО

МСФЗ	ПСБО
Звіт про фінансовий стан	Баланс (Звіт про фінансовий стан) (форма №1)
Звіт про сукупні доходи за період	Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) (форма № 2)
Звіт про рух грошових коштів	Звіт про рух грошових коштів (форма №3)
Звіт про зміни у власному капіталі	Звіт про власний капітал (форма № 4)
Примітки, що містять стислий виклад суттєвих облікових політик та інші пояснення	Примітки до фінансової звітності (форма 5)

Джерело: узагальнено автором за [3, 5]

Здійснивши аналіз даних табл. 3, можна сказати, що істотних різниць між компонентами фінансової звітності немає. Однак, не дивлячись на це, порядок її складання та зміст статей, що відображені в цих двох пакетах звітності, різні. Це можна пояснити тим, що поняття власного капіталу в зарубіжній практиці розглядається в основному стосовно акціонерних компаній. А тому міжнародні стандарти містять детальні вимоги щодо обліку випуску акцій, операцій з власними викупленими акціями, опціонів на акції та ін. Така інформація відображається в спеціальному звіті про зміни у власному капіталі (Statement of changes in shareholders' equity), який є важливою частиною фінансової звітності компанії.

Найбільш суттєві різниці є в методичній частині звітності, зокрема вони стосуються економічних факторів, таких як оподаткування, соціальних відрахувань, більш обмежених можливостей і вимог щодо створення резервів на гарантійне обслуговування, ремонт, податкових резервів, майбутніх доходів за відсотками або дивідендами [7].

Погоджуємось з думкою проф. Жука В. М. [9], що перспективною є розробка і окремого стандарту обліку «Власний капітал» як на національному, так і на міжнародному рівні. Такий стандарт повинен містити наступні обов'язкові параграфи:

1. Загальні положення – сфера дії стандарту.

2. Поняття, склад та класифікація власного капіталу – трактування понять, що використовуються в стандарті, опис формування його складових, класифікація відповідно до різних організаційно-правових форм власності та виду підприємницької діяльності, тощо.

3. Оцінка капіталу – правила оцінки та дооцінки.

4. Принципи, правила та методичні підходи до обліку власного капіталу.

5. Розкриття інформації – інформація, що підлягає відображенню у фінансовій звітності.

6. Заключні положення.

Розробка й введення в національну та міжнародну практику запропонованого стандарту обліку сприятиме удосконаленню процесу бухгалтерського обліку, що призведе до уникнення неузгодженостей та існуючих проблем відображення об'єктивної інформації про власний капітал із врахуванням інституційних змін в глобальному та національному вимірах [9].

Висновки. Таким чином, як показує досвід, Україна пішла шляхом розробки національних Положень (стандартів) бухгалтерського обліку (НП(С)БО), які ґрунтуються на основних концепціях МСФЗ. Вже сьогодні Міністерство фінансів поступово вносить зміни до Національних стандартів, наближуючи їх до міжнародних та зменшуючи прогалину між вітчизняною системою обліку та загальноприйнятою європейською [10].

Разом з тим, сучасні економічні теорії доводять, що цей процес доцільно проводити за принципами адаптування, із врахуванням інституціональних особливостей та змін. Надзвичайно важливою в цьому контексті є гармонізація обліку власного капіталу, стандартизація якого чітко не регламентується ні МСБО, ні ПСБО, що не сприяє розвитку інвестиційного клімату та підприємницької ініціативи.

Удосконалення стандартизації обліку капіталу вимагає детального вивчення існуючих проблем на національному й міжнародному рівнях. Доцільною вбачається розробка окремого стандарту з обліку капіталу. Це сприятиме гармонізації обліку капіталу для країн, що мають на меті посилення інтеграції в міжнародний економічний простір. Через існуючі невідповідності у міжнародних та вітчизняних облікових стандартах щодо обліку власного капіталу дане питання є актуальним та потребує подальшого дослідження.

Література

- Олійник І. В. Власний капітал як фінансове джерело функціонування підприємства / І. В. Олійник // Вісник податкової служби України. – 2013. – № 65. – URL : <http://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/studconf/387.pdf> (дата звернення: 05.01.2020 р.).
- Сук Л.К. Фінансовий облік : навч. посіб. / Сук Л.К. – Київ : Знання, 2012. – 647 с.
- Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» : наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73. – URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> (дата звернення: 08.01.2020 р.).
- Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ), включаючи Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку (МСБО) та Тлумачення (КТМФЗ, ПКТ). – URL : <http://www.minfin.gov.ua/news/view/mizhnarodni-standarty--finansovoizvitnostiversiiperekladu/ukrainskoiumovoiurik?category=bjudzhet> (дата звернення: 15.11. 2019 р.).

5. Жолнер І. В. Фінансовий облік за міжнародними та національними стандартами : навч. посіб. / Жолнер І. В. – Київ : НУХТ, 2012. – 335 с.
6. Надбережна Т. А. Вплив структуризації власного капіталу на організацію бухгалтерського обліку / Т. А. Надбережна // Економічні науки. – 2010. – № 15(1). – URL : http://www.nbu.gov.ua/ujrn/soc_gum/Evu/2010_15_1/Nadber.pdf (дата звернення: 06.12.2019 р.).
7. Петришина Н. С. Порівняльна характеристика категорії власний капітал за національними та міжнародними стандартами бухгалтерського обліку / Н. С. Петришина, О. О. Греснюк // Облік і аудит. Наука й економіка. – 2013. – № 1(29). – С. 74–79.
8. Изменения в бухгалтерском учете 2013 // Гільдія професійних бухгалтерів України : вебсайт. – URL : <http://www.prof-buh.in.ua/изменения-в-бухгалтерском-учете-2013/> (дата звернення: 16.12.2019 р.).
9. Жук В. М. Стандартизація обліку капіталу в контексті інституційних змін / В. М. Жук // Вісник ЖДТУ. – 2013. – № 2(64). – С. 52–55.
10. Ціцька Н. Впровадження у практику міжнародних стандартів фінансової звітності / Н. Ціцька // Sophus. Науковий клуб : веб-сайт. – URL : http://sophus.at.ua/publ/2013_04_18_19_kampodilsk/sekcija_3_2013_04_18_19/vprovadzhenja_u_praktiku_mizhnarodnih_standartiv_finansovoi_zvitnosti/23-1-0-518 (дата звернення: 10.12.2019 р.).
11. Олександренко І. В. Управління власним капіталом підприємства. Луцький політехнічний університет / І. В. Олександренко // Економічний форум. – 2016. – № 3. – URL : http://www.irbisnbuv.gov.ua/cgi_bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/ecfor_2016_3_32.pdf (дата звернення: 11.12.2019 р.).
12. Гуренко Т. О. Сучасний погляд на власний капітал / Т. О. Гуренко // Вісник НУБіП. – 2013. – № 20. – URL : http://nubip.edu.ua/sites/default/files/gurenko_t_o_suchasniypohliadnavlasnyikapital.pdf (дата звернення: 05.12.2019 р.).

References

1. Oliinyk I. V. Vlasnyi kapital yak finansove dzherelo funktsionuvannia pidpriemstva / I. V. Oliinyk // Visnyk podatkovoi sluzhby Ukrainy. – 2013. – № 65. – URL : <http://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/studconf/387.pdf> (data zvernennia: 05.01.2020 r.).
2. Suk L.K. Finansovy oblik : navch. posib. / Suk L.K. – Kyiv : Znannia, 2012. – 647 s.
3. Pro zatverdzhennia Natsionalnoho polozhennia (standartu) bukhhalterskoho obliku 1 «Zahalni vymohy do finansovoi zvitnosti» : nakaz Ministerstva finansiv Ukrainy vid 07.02.2013 r. № 73. – URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> (data zvernennia: 08.01.2020 r.).
4. Mizhnarodni standarty finansovoi zvitnosti (MSFZ), vkluchaiuchy Mizhnarodni standarty bukhhalterskoho obliku (MSBO) ta Tlumachennia (KTMFZ, PKT). – URL : <http://www.minfin.gov.ua/news/view/mizhnarodni-standarty--finansovoizvitnostiiversiipereklad/uukrainskoimovoiurik?category=bjudzhet> (data zvernennia: 15.11.2019 r.).
5. Zholner I. V. Finansovy oblik za mizhnarodnymy ta natsionalnymy standartamy : navch. posib. / Zholner I. V. – Kyiv : NUKhT, 2012. – 335 s.
6. Nadberezhna T. A. Vplyv strukturyzatsii vlasnoho kapitalu na orhanizatsiiu bukhhalterskoho obliku / T. A. Nadberezhna // Ekonomichni nauky. – 2010. – № 15(1). – URL : http://www.nbu.gov.ua/ujrn/soc_gum/Evu/2010_15_1/Nadber.pdf (data zvernennia: 06.12.2019 r.).
7. Petryshyna N. S. Porivnialna kharakterystyka katehoriï vlasnyi kapital za natsionalnymy ta mizhnarodnymy standartamy bukhhalterskoho obliku / N. S. Petryshyna, O. O. Hresniuk // Oblik i audyt. Nauka y ekonomika. – 2013. – № 1(29). – S. 74–79.
8. Yzmeneniya v bukhhalterskom uchete 2013 // Hildiia profesiinykh bukhhalteriv Ukrany : vebсайт. – URL : <http://www.prof-buh.in.ua/yzmeneniya-v-bukhhalterskom-uchete-2013/> (data zvernennia: 16.12.2019 r.).
9. Zhuk V. M. Standartyzatsiia obliku kapitalu v konteksti instytutsiinykh zmin / V. M. Zhuk // Visnyk ZhDTU. – 2013. – № 2(64). – S. 52–55.
10. Tsitska N. Vprovadzhenia u praktyku mizhnarodnykh standartiv finansovoi zvitnosti / N. Tsitska // Sophus. Naukovyi klub : veb-sait. – URL : http://sophus.at.ua/publ/2013_04_18_19_kampodilsk/sekcija_3_2013_04_18_19/vprovadzhenja_u_praktiku_mizhnarodnih_standartiv_finansovoi_zvitnosti/23-1-0-518 (data zvernennia: 10.12.2019 r.).
11. Oleksandrenko I. V. Upravlinnia vlasnym kapitalom pidpriemstva. Luts'kyi politekhnichnyi universytet / I. V. Oleksandrenko // Ekonomichnyi forum. – 2016. – № 3. – URL : http://www.irbisnbuv.gov.ua/cgi_bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/ecfor_2016_3_32.pdf (data zvernennia: 11.12.2019 r.).
12. Hurenko T. O. Suchasnyi pohliad na vlasnyi kapital / T. O. Hurenko // Visnyk NUBiP. – 2013. – № 20. – URL : http://nubip.edu.ua/sites/default/files/hurenko_t_o_suchasniypohliadnavlasnyikapital.pdf (data zvernennia: 05.12.2019 r.).

Рецензія/Peer review : 28.11.2019

Надрукована/Printed : 08.01.2020
Рецензент: д. е. н., проф. Чорна Л. О.